

Landskap: *Skåne* Upptecknare: *Ligund Svensson, Farstorp*
 Härad: *V. Göinge* Berättare: " " "
 Socken: *Farstorp* Berättarens yrke: *lantbrukare*
 Uppteckningsår: *1965* Född år *1918* i *Tviggasjö, Farstorpss.*

Kvav och osav som dravare, sk och sktillverkning.

s. 1-2.

LUF 125

ACC. N:R M. 16428:1.

KOR OCH OXAR SOM DRAGARE, OK OCH OKTILLVERKNING. LUF 125

Jag kan endast i någon ringa mån besvara denna stora frågelista, men jag skall ändå försöka lämna några uppgifter.

Ännu omkring 1900 användes i viss utsträckning oxar som dragare både på mindre och större gårdar. Oftast höll man både hästar och oxar på samma gård och använde då oxarna som dragare för plog, harv, höstavagn och andra enklare redskap, medan hästarna mera användes för vägkörslor. Bruket att hålla dragoxar var emellertid på avskrivning omkring 1900. De ersattes snart helt av hästarna. Omkring 1910 tycks knappast någon enda dragox ha funnits kvar i Farstorps socken.

Bruket att hålla kor som dragare dröjde sig kvar något längre. Det förekom endast vid torp och helt små gårdar med upp till 2-3 har odlad jord, där man inte kunde hålla dragdjur av andra slag. De sista dragkor jag hört talas om förekom i slutet av 1920-talet. - Efter mobiliseringen 1940 då det var ont om hästar, var det en och annan småbrukare som på fullt allvar reflekterade på att försöka tämja korna och köra med dem. Men det var ingen som satte planerna i verket, kanske mest för att de var rädda för att bli till åtlöje.

Om en småbrukare i Gammalstorp berättades det att han spände korna även för fjädervagn och finåkte på landsvägarna ^{illsammans med} ~~hans~~ och hustrun. Det var

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

1

1965

ACC. N:R M. 16428:2.

omkring 1920. Han hade då selar på korna. Sådan finåkning efter kor räknades som något ovanligt.

Dragoken tycks vanligen ha varit ganska enkelt tillverkade, rakare och enklare än på någon av frågelistans teckningar. En typ jag sett är en lång stång, tjockare och svagt nedåtböjd på mitten men i övrigt rak. Mot båda ändar fanns öglor med korta länkar och repstumpar för anfästningen av korna eller oxarna, och på mitten fanns någon anordning med ett par-tre hack för fästande av dragstången. - Någon teckning känner jag mig inte i stånd att göra, men jag kan hänvisa till tidningen Norra Skåne 5/5 1962, där en trevlig torpbild av år 1902 från Långaröd, Fars-torp, finns reproducerad, visande en koanspänd vagn med ok och allt. Oket är av den typ jag något sökt beskriva.

Säkerligen tillverkades oken av någon bysnickare eller av bönderna själva. Det var väl föga märkligare att göra ett ok än att snickra en vagnstång.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

2